

Gmina Mielec

ul. Głowackiego 5, 39-300 Mielec

Godziny pracy Urzędu: pon.: 7:30 - 17:00, wt.: Czw.: 7:30 - 15:30, Pt.: 7:30 - 14:00

Telefon: 17 773 05 90 Fax: 17 773 05 91 Email: sekretariat@ug.mielec.pl

Prezentacja publikacji „Gmina Mielec” - Podleszany

2021-03-19 08:20:10

Kolejną miejscowością, którą chcemy Państwu zaprezentować w naszym cotygodniowym cyklu są Podleszany.

PODLESZANY

Jedną z największych miejscowości w gminie, położoną w jej środkowej części, nad rzeką Wisłoką, przy drodze powiatowej 1 152R (Borowa-Przeclaw). Powierzchnia wynosi 1386 ha, a liczba mieszkańców przekracza nieco 1800 (1809 w dniu 31 XII 2018 r.). Części wsi: Nowa Wieś, Stara Wieś, Tarnowiec, Zawierzbie. Wiele osób dojeżdża do pracy w Mielcu, ale żyzna gleba zachęca do rolnictwa, stąd aż 404 gospodarstwa rolne (stan na 31 XII 2019 r.). Ilość podmiotów gospodarczych jest także imponująca - 95 (wg CEIDG, stan na 9 VI 2020 r.). Ważną rolę w kształceniu i wychowaniu młodych pokoleń odgrywa szkoła podstawowa i przedszkole. Z wielu niegdyś historycznych pamiątek do naszych czasów dotrwały dwa krzyże, trzy kapliczki i figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej. Czynną jest filia Gminnej Biblioteki Publicznej. Amatorów sportu grupują Ludowy Klub Sportowy i Uczniowski Klub Sportowy. Spośród innych stowarzyszeń wyróżnia się Ochotnicza Straż Pożarna, z której inicjatywy zbudowano wielofunkcyjny Dom Strażaka. Powszechnie znana i ceniona jest działalność Koła Terenowego Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków.

Podleszany należą do grupy najstarszych miejscowości na ziemi mieleckiej. Z dokumentu z 1277 r. wiadomo, że były własnością klasztoru cystersów w Koprzywnicy. Prawdopodobnie od początku istnienia znajdowały się w granicach parafii rzymskokatolickiej w pobliskich Książnicach. W XIV w. jako ich właściciele podawano: Bartłomieja, Dzierżkę i Paszkę. W 1400 r. koprzywnicki klasztor odkupił wieś.

Trudno jednoznacznie stwierdzić, kiedy kolejnymi właścicielami zostali Tarnowscy herbu Leliwa, ale w dziele dóbr między synami Jana Amora Tarnowskiego w 1508 r. Stanisław otrzymał klucz rzochowski, a w jego składzie Podleszany. Ostry konflikt między Stanisławem Tarnowskim (wnukiem wymienionego wcześniej Stanisława) z księciem Konstantym Ostrogskim spowodował m.in. spustoszenie Podleszan przez Tatarów Ostrogskiego w 1570 r. Po bezpotomnej śmierci Stanisława Tarnowskiego, od 1585 r. dobra przejął skoliigacony z Tarnowskimi Hieronim Mielecki, a po nim jego córka Anna. W 1616 r. Anna sprzedała klucz rzemieński Stanisławowi Lubomirskiemu. Później m.in. Podleszany znów znalazły się w rękach Tarnowskich herbu Leliwa - linii podleszańskiej, nazywanych Gratusami. Ostatni przedstawiciel męskiej linii tego rodu Stanisław Dydak Gratus Tarnowski zmarł w 1767 r., a majątkiem zarządzały żona Salomea i niepełnoletnia córka. Działający w ich imieniu Adam Żebrowski w 1789 r. sprzedał państwo Podleszany Michałowi Kopcińskiemu. Po jego śmierci nastąpił w 1843 r. podział fizyczny majątku. Eleonora (z domu Kopcińska) i jej mąż Michał Toczyski otrzymali państwo Podleszany, Wólkę Książnicą, folwark Rydzów, Wólkę Rydzowską i przewóz na rzece Wisłocie. Tekla Kopcińska (siostra Eleonory) dostała folwark Tarnowiec i folwark Kanonia wraz ze wsią Książnicę (Kanonia) oraz wspólne zamieszkanie we dworze w Podleszanach. Dwa lata później niemal wszystko, co cenniejsze, zostało zniszczone lub zrabowane w czasie rabacji galicyjskiej w 1846 r. Sfrustrowane nieudanymi atakami na Mielec grupy chłopskie zniszczyły m.in. dwór w Podleszanach i okoliczne folwarki. Po wyciszeniu chłopskiego buntu i uwłaszczeniu chłopów zniszczony dwór i obiekty zostały odbudowane przez Michała Toczyskiego po powrocie z austriackiego więzienia. (Został skazany na 2 lata za udział w powstaniu krakowskim w 1846 r.) Następnym ich właścicielem był Wacław Toczyski - syn Michała.

W latach 70. XIX w. majątek podleszański zakupił Henryk Gustaw hr. Breza. Wykonanie obwołań po obu stronach Wisłoki i rowu osuszającego w ostatnich latach XIX w. znacznie zmniejszyło uciążliwość związane z wylewami Wisłoki. I wojna światowa (zwłaszcza lata 1914-1915) spowodowała wiele ofiar ludzkich i strat materialnych.

W pierwszych latach po wojnie i odzyskaniu przez Polskę niepodległości było bardzo trudno. W 1921 r. we wsi liczącej 860 mieszkańców tylko 227 produkowało żywność, a resztę stanowili bezrolni lub małorolni wymagający pomocy. Starano się jednak o polepszenie warunków życia poprzez m.in.: otwarcie szkoły (1922 r.), uruchomienie cegielni (1925 r.) oraz reaktywację organizacji politycznych i społecznych. Już w 1920 r. podleszańska OSP brała udział w gaszeniu dużego pożaru w Trzcianie. Wyróżniali się też koła Polskiego Stronnictwa Ludowego i Związku Młodzieży Wiejskiej, bardzo aktywne w czasie strajków chłopskich w latach 1934-1938. W czasie II wojny światowej i okupacji hitlerowskiej na terenie Podleszan i okolic rozwinęła się działalność konspiracyjna - ZWZ-AK Placówka I (Mielec) i BCh. Prowadzono też tajne nauczanie.

W czasie walk frontowych VII 1944 r. - I 1945 r. mieszkańcy Podleszan zostali przesiedleni do miejscowości po prawej stronie Wisłoki, a po powrocie zostali spaleni lub zniszczone gospodarstwa. Tak więc rozpoczynano niemal od zera, naprawiano szkody i przywracano zaniedbane pola dla potrzeb rolnictwa. Dla szkoły wybudowano barak. Zorganizowano ogólnodostępne świetlicę szkolną. Założony przez nauczycieli zespół teatralny występował w różnych miejscowościach, a zysk z biletów przeznaczano na cele społeczne.

Od lat 50. wieś zaczęła wyraźnie zmieniać wizerunek. Wielu mieszkańców podjęło pracę w Mielcu. Budowano teraz wyłącznie domy murowane. W 1954 r. Podleszany zostały siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej i był to kolejny czynnik rozwoju. Wybudowano nową szkołę (1957 r.), przeprowadzono elektryfikację (1957-1959), otwarto bibliotekę gromadzką, rozpoczął działalność kulturalno-oświatowy Klub Młodego Rolnika. Liczni uczestnicy II wojny światowej założyli Koło ZBoWiD. Po reformie administracyjnej w 1972 r. w Podleszanach zlikwidowano Gromadzką Radę Narodową, a od 1 I 1973 r. wieś włączono w granice gminy Mielec. Lata 70. i 80. Zapoczątkowały zasadnicze zmiany wizerunku wsi. Nie miały wpływu na nią niemal powszechna praca na dwa etaty - w mieleckich zakładach pracy i własnym gospodarstwie. W 1973 r. oddano do użytku murowany budynek OSP, a trzy lata później rozpoczęto budowę szkoły. Oddanie obiektu do użytku nastąpiło w 1984 r.

Zmiany ustrojowe po 1989 r. wyzwoliły wiele nowych inicjatyw, a przede wszystkim powstaniu wielu prywatnych podmiotów gospodarczych o różnych specjalnościach. W 1993 r. wykonano sieć gazową, kilka lat później sieć wodociągową. W 1996 r. oddano rozbudowany wielofunkcyjny Dom Strażaka i bibliotekę. Podniosłą uroczystością było 100-lecie powstania OSP i otrzymanie Złotego Znaku Związku (5 V 2002 r.). Wielkim nieszczęściem Podleszan była natomiast niespodziewana powódź w 2010 r., bowiem cała wieś została zalana. Okazało się, że przyczyną powodzi było wysadzenie przez wojsko wału w Bożej Woli. Po ustąpieniu wody wyrwę w wale zasypano, a mieszkańcom wypłacono odszkodowanie. W kolejnych latach naprawiano olbrzymie szkody spowodowane, a przy tym modernizowano i unowocześniano infrastrukturę. W 2016 r. wyremontowano i zmodernizowano budynek komunalny i jego otoczenie. Sukcesywnie wykonywano oświetlenie uliczne i chodniki przy drodze powiatowej. W latach 2018-2020 zbudowano kanalizację sanitarną.

Gmina Mielec

ul. Głowackiego 5, 39-300 Mielec

Godziny pracy Urzędu: pon.: 7:30 - 17:00, Wt. - Czw.: 7:30 - 15:30, Pt.: 7:30 - 14:00

Telefon: 17 773 05 90 Fax: 17 773 05 91 Email: sekretariat@ug.mielec.pl

Tekst pochodzi z książki „Gmina Mielec”, którą można wypożyczać w gminnych bibliotekach oraz bezpłatnie odebrać w Urzędzie Gminy Mielec. Ilość egzemplarzy jest ograniczona. Publikacja w wersji PDF jest również do pobrania [na stronie Urzędu Gminy Mielec](#).

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie

[bezpośredni link do strony www](#)